

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jiřího Pally, v právní věci žalobce **J. L.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Praha 5, Symfonická 1496/9, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 6. 2017, č. j. 75 Ad 11/2017 – 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se samostatně podanými žalobami, spojenými ke společnému projednání pod sp. zn. 75 Ad 11/2017, domáhal zrušení dvojice rozhodnutí žalované. Prvním z nich – rozhodnutím *„č. I“* ze dne 5. 4. 2017, č. j. X, bylo částečně změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 1. 2017, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení důchodu poskytnutím příplatku k důchodu z důvodu služby ve vojenském táboře nucených prací, a to tak, že do výroku rozhodnutí byl doplněn text: *„pro nesplnění podmínek ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů“*, přičemž ve zbytku bylo předmětné rozhodnutí potvrzeno. Druhým napadeným rozhodnutím bylo rozhodnutí žalované *„č. II“* ze dne 5. 4. 2017, č. j. X, potvrzující rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 1. 2017, č. j. X, jímž byl žalobci odňat zvláštní příspěvek k důchodu poskytovaný podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o ocenění účastníků národního boje“). Krajský soud

v Ústí nad Labem obě žaloby zamítl svým rozsudkem ze dne 26. 6. 2017, č. j. 75 Ad 11/2017 – 43 (dále jen „napadený rozsudek“).

[2] Protože skutková stránka věci nebyla mezi stranami sporná, zaměřil se krajský soud na rozhodující právní otázku, totiž zda žalobce naplňuje požadavky vymezené ustanovením § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“), konkrétně dílčí podmínku v podobě označení za „*politicky nespolehlivého občana*“. Právě pro nenaplnění citovaného kritéria byla žalobci shora odkazovanými rozhodnutími žalované zamítnuta žádost o zvýšení příplatku k důchodu ve smyslu § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích, respektive odejmut zvláštní příspěvek poskytovaný podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ocenění účastníků národního boje.

[3] Při řešení předmětné otázky vyšel krajský soud z toho, že dle přípisu Ministerstva obrany, sekce právní, odboru pro válečné veterány, ze dne 26. 10. 2015, č. j. 0106/005/2015-1322, nastoupil žalobce vojenskou základní službu dne 28. 10. 1953, přičemž od tohoto dne do 31. 10. 1953 sloužil u 51. pomocného technického praporu (dále též „PTP“). Ten byl ke dni 1. 11. 1953 reorganizován na 51. technický prapor (dále též „TP“), u něhož žalobce dále sloužil až do 22. 12. 1955, kdy ukončil základní vojenskou službu. Z citovaného přípisu rovněž vyplývá, že ve spisové dokumentaci žalobce není uveden záznam, že by u PTP sloužil jako osoba politicky nespolehlivá. Z dalšího přípisu Ministerstva obrany, sekce právní, odboru pro válečné veterány, ze dne 10. 10. 2016, č. j. 0106/005/2016-1322, se podává, že klasifikace „E“, označující politickou nespolehlivost, není v osobním spise žalobce uvedena. Podle přípisu je v evidenčním listu brance zapsáno, že odvodní komise OVV Duchcov stanovila žalobci dne 29. 8. 1953 nejprve klasifikaci „A“ (schopen), kterou při dalším jednání dne 3. 10. 1953 změnila na klasifikaci „Cd“ (schopen pro středně těžkou fyzickou práci). Citovaný přípis dále odkazuje na stanovisko Vojenského historického ústavu Praha ze dne 19. 7. 2000, č. j. 807/2001-1241, v němž se uvádí, že všichni branci klasifikovaní jako „Cj“ a „Cd“ byli po politické stránce prověřeni, tj. byli politicky spolehliví. Na rozdíl od nich měli politicky nespolehliví vojáci klasifikaci „E“, která měla přednost před všemi zdravotními klasifikacemi a určovala je bez výjimky ke službě v PTP. Přípis ministerstva taktéž zmiňuje, že z evidenčního listu brance vyplývá, že v závěru rozhovoru vedeného dne 3. 10. 1953 u OVV Duchcov bylo k osobě žalobce konstatováno, že je „[p]*oliticky spolehlivý, méně politicky vyspělý, v ČSM není činný. Potřebuje kolektivního vedení. Doporučujeme zařadit s ohledem na zdravotní stav k TP.*“

[4] Na uvedeném skutkovém základě krajský soud konstatoval, že taktéž odborná publikace *Bílek, J.: Pomocné technické prapory. O jedné z forem zneužití armády k politické perzekuci*, vydaná Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu v Praze roku 2002 (dále jen „publikace Jiřího Bílka“), kterou krajský soud provedl jako důkaz při jednání, dokládá, že u PTP a následně TP nesloužili pouze vojáci politicky nespolehliví, ale i vojáci klasifikovaní jako „Cj“ (schopen pro těžkou fyzickou práci) a „Cd“ (schopen pro středně těžkou fyzickou práci). Kritérium označení občana za politicky nespolehlivého má proto své opodstatnění a nelze od něj odhlížet. Krajský soud zdůraznil, že žalobce necitoval v žalobě záznam odvodní komise ze dne 3. 10. 1953 (viz výše) celý, když konkrétně vynechal její závěr odůvodňující zařazení žalobce k (P)TP zdravotním stavem. Tato skutečnost přitom vyvrací jeho argumenty, že pojmy politická „*spolehlivost* “ či „*vyspělost* “ jsou neurčité a byly přiřazovány nahodile. Žalobcovu tezi o tom, že postačuje, že byl zařazen k (P)TP, podle krajského soudu dále vyvrací i rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 4 Ads 164/2009 – 39. Naopak odkaz žalobce na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 3. 2017, 33 Ad 33/2015 – 48, krajský soud odmítl pro skutkovou odlišnost, kdy v citovaném případě ze spisového materiálu vůbec nevyplývalo posouzení žalobce, tedy zda byl klasifikován jako politicky spolehlivý, či nespolehlivý. Nynější žalobce však klasifikován byl, a to kategorií „Cd“, nikoli „E“. Rovněž judikatura Ústavního soudu, na níž odkazoval žalobce, na věc nedopadá; důkaz Statutem pro činnost vojenských pracovních jednotek ze srpna 1952 (dále jen „Statut“) učiněná zjištění

nezpochybnil, neboť do vojenských pracovních jednotek, zahrnujících (P)TP, měly být zahrnovány i osoby se zdravotní klasifikací „Cj“ a „Cd“, kam spadá i žalobce. Krajský soud tak uzavřel, že žalovaná neinterpretovala § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích v rozporu s úmyslem zákonodárce, a žalobce v něm obsaženou podmínku politické nespolehlivosti nenaplnil. Obě žaloby proto napadeným rozsudkem zamítl.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). V ní zásadně zopakoval svou argumentaci uplatněnou již v rámci správního a následně soudního řízení. Zdůraznil, že zřízení vojenských táborů nucené práce (dále jen „VTNP“) bylo zločinným aktem bez opory v československém právním řádu, na čemž nic nemění otázka, jak byl stěžovatel v jeho rámci klasifikován. Podstatné je, že byl do těchto táborů zařazen. Vůči krajským soudem zmiňované klasifikaci „E“ uvedl, že ta byla přidělována až od roku 1950 (zatímco VTNP vznikaly již od roku 1948, a) naopak přestala být přidělována v roce 1953 (přičemž však osoby zařazené v táborech byly propuštěny do civilu až 22. 12. 1955). Politickou nespolehlivost je podle stěžovatele nutné hodnotit individuálně se zohledněním skutečnosti, že hodnocení tehdejších vojenských velitelů byla často svévolná a rozporuplná. O stěžovateli například napsali, že „*je politicky spolehlivý, méně politicky vyspělý, v ČSM není činný, potřebuje kolektivního vedení*“. Při rozporuplnosti je třeba postupovat ve prospěch postižených osob, nikoli „*vést neplodné polemiky*“ o tom, co tehdejší „*politruci*“ pokládali za „*spolehlivost*“ a co za „*vyspělost*“ (zde odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 33 Ad 33/2015 – 48). Stěžovatel se v této souvislosti dovolával i nálezů Ústavního soudu ze dne 20. 11. 2012, sp. zn. I. ÚS 2056/12, ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2853/12, ze dne 6. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 565/03, a rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 11. 2015 č. j. 1 Ads 73/2015 – 52.

[6] Ve vztahu k závěru krajského soudu, že důvodem zařazení stěžovatele do PTP byly zdravotní důvody, tj. klasifikace „Cd“, namítl, že žádné zdravotní omezení neměl. K odkazu krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 164/2009 – 39 stěžovatel poznamenal, že v uvedené věci šlo o zcela odlišnou problematiku, kdy navíc řízení pokračovalo i po vydání zmiňovaného rozsudku a dokonce i po smrti v něm vystupujícího stěžovatele, přičemž nakonec byl pozůstalé vdově příplatek k důchodu za službu manžela ve VTNP přiznán.

[7] Stěžovatel dále rozporuje tvrzení krajského soudu, že Statut neprokazuje jeho nárok. Vyplývá z něj, že PTP byly zřízeny k převýchově politicky nespolehlivých osob, přičemž jedinou výjimku, kdy zahrnovaly i „*osoby spolehlivé*“, představovali vojáci-horníci jako instruktoři, mezi něž stěžovatel nespadal. Nedostatečná zdravotní způsobilost podle Statutu nepředstavovala důvod k zařazení do PTP. Stěžovatel rovněž nesouhlasí s krajským soudem v tom, že jím odkazovaná judikatura Ústavního soudu na věc nedopadá, neboť z ní vyplývá, jak má být nahlíženo na nápravu křivd způsobených minulým režimem, a je proto plně uplatnitelná (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000, ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, ze dne 1. 12. 2005, sp. zn. II. ÚS 290/05, ze dne 6. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 565/03, ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05, ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07, a ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15.

[8] Závěrem své kasační stížnosti stěžovatel namítl nesprávný způsob výpočtu přiznané náhrady za zastupování v řízení před krajským soudem; ve svém pozdějším vyjádření ze dne 30. 4. 2018 nicméně správnost postupu krajského soudu akceptoval. Zdejší soud se proto touto otázkou dále nezabýval.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 18. 8. 2017 v souvislosti s přípisem Ministerstva obrany ze dne 26. 10. 2015 připomněla rozhodná data stěžovatelovy základní vojenské služby. V kontextu sdělení Ministerstva obrany ze dne 10. 10. 2016 zdůraznila vývoj jeho klasifikace z původní

kategorie „A“ (schopen) na „Cd“ (schopen pro středně těžkou práci), kdy podle stanoviska Vojenského historického ústavu Praha ze dne 19. 7. 2000 byli všichni branci klasifikovaní písmeny „Cj“ a „Cd“ politicky spolehliví, zatímco politicky nespolehliví měli klasifikaci „E“. Ta měla přednost před všemi zdravotními klasifikacemi a své nositele předurčovala bez výjimky ke službě u PTP. Žalovaná proto vyšla ze skutečnosti, že stěžovatel byl k PTP zařazen ze zdravotních důvodů.

[10] Dále žalovaná odkázala na publikaci Jiřího Bílka obsahující výčet klasifikací branců (A, B, BS, Cj, Cd, D a E) a potvrzující absolutní přednost klasifikace „E“. Klasifikace „Cj“ a „Cd“ byly určeny pro brance neschopné z hlediska zdravotního stavu výkonu vojenské služby, které však armáda mohla využít k fyzické práci. V roce 1953 bylo k výkonu základní vojenské služby odvedeno s klasifikací „A“ a „B“ celkem 131 439 mužů, s „Cj“ a „Cd“ 6324 a s klasifikací „E“ 1507 mužů (s. 20-21 a 27 odkazované publikace). Žalovaná dala stěžovateli za pravdu v tom, že silniční prapory a ženijní pluky byly zřizovány již od roku 1948, avšak stěžovatel byl odveden až dne 28. 10. 1953, kdy již byla rozebíraná klasifikace armádou využívána, a kdy ke službě u (P)TP nastupovaly i jiné než jen „*politicky nespolehlivé*“ osoby. Na konci roku 1952 se počet příslušníků PTP pohyboval kolem 25 000, z toho cca 15 000 odvedenců mělo klasifikaci „E“ (s. 49 tamtéž). Žalovaná zdůraznila, že zákonodárce dal formulací § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích najevo záměr neodškodňovat všechny osoby zařazené do PTP, neboť jinak by neměl důvod podmiňovat odškodnění kritériem politické nespolehlivosti. Teleologickým výkladem nelze dospět k opaku a vykládat ustanovení v rozporu s jeho účelem. Důvodová zpráva ani judikatura pojem osob označených za politicky nespolehlivé nevymezuje a žalovaná proto vycházela z opakovaných vyjádření Ministerstva obrany, podle kterých byli politicky nespolehliví vojáci označováni klasifikací „E“. Ta však v osobním spise stěžovatele chybí, a to nikoli proto, že by spis neobsahoval žádné hodnocení, ale proto, že byl klasifikován nejprve písmenem „A“ a následně „Cd“. Na textu obsaženém v evidenčním listu stěžovatele, totiž že je „*politicky spolehlivý, méně politicky vyspělý, v ČSM není činný. Potřebuje kolektivního vedení. Doporučujeme zařadit s ohledem na zdravotní stav k TP*“, neshledává žalovaná nic rozporného. Naopak jde o jasný doklad, že nebyl nahlížen jako politicky nespolehlivý. Stěžovatelem odkazovaný rozsudek zdejšího soudu č. j. 1 Ads 73/2015 – 52, pak řešil otázku, zda lze pro účely § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích považovat za vojenské tábory nucených prací i technické prapory vzniklé z pomocných technických praporů, na níž soud odpověděl kladně. V něm vystupující stěžovatel však byl až do doby propuštění do zálohy klasifikován písmenem „E“.

[11] Žalovaná opětovně zdůraznila, že stěžovatel byl odveden až na konci října 1953, přičemž nebyl označen jako politicky nespolehlivý. Důvody zařazení do PTP byly zdravotní. Situaci stěžovatele proto nelze srovnávat s osobami, které sloužily u silničních praporů ženijního vojska před rokem 1950, anebo u 59., 60. a 61. pomocného technického praporu, které byly v určitých letech naplněny převážně branci klasifikace „E“. Žalovaná současně odmítla tvrzení stěžovatele, že jedinou výjimkou, kdy u PTP sloužily i osoby spolehlivé, byli vojáci-instruktoři, neboť v praxi do nich byli zařazováni i příslušníci národnostních menšin, branci s klasifikací „Cj“ a „Cd“, aj. Ze spisové dokumentace, žaloby, ani kasační stížnosti nevyplývá nic, co by dokazovalo, že důvodem zařazení stěžovatele k PTP byla politická perzekuce. I kdyby byla hodnocení tehdejších vojenských velitelů svévolná, nevyplývá z okolností stěžovatelova případu nic, co by jej zařazovalo mezi osoby politicky nespolehlivé ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích. Statut oprávněnost jeho nároku nedokládá, neboť zákonodárce si byl při přijímání úpravy vědom praxe a jeho cílem bylo odškodnit pouze osoby zařazené k PTP pro politickou perzekuci. Nárok je tedy vymezen citovaným ustanovením, nikoli Statutem. Stěžovatel byl navíc k PTP zařazen čtyři dny před jeho transformací na technický prapor.

[12] Žalovaná konečně shledala nepřiléhavým stěžovatelův odkaz na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 33 Ad 33/2015 – 48, neboť zde klasifikace žalobce v dokumentech zcela absentovala. Nešlo tak o vyslovení bezpředmětnosti statusu politické nespolehlivosti. Za chybné označila i stěžovatelovo zhodnocení odkazu krajského soudu na rozsudek zdejšího soudu č. j. 4 Ads 164/2009 – 39, neboť krajský soud z něj pouze dovodil, že k prokázání politické nespolehlivosti není dostačující toliko formální zařazení do PTP, s čímž žalovaná souhlasí. Rozšíření působnosti § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích na všechny osoby zařazené k PTP není možné ani za pomocí extenzivního výkladu. Při zdůraznění skutkových okolností jednotlivých případů žalovaná závěrem konstatovala neuplatnitelnost stěžovatelem dovolávaných nálezů Ústavního soudu na nyní projednávanou věc.

[13] Stěžovatel ve svém vyjádření ze dne 28. 8. 2017, nad rámec zopakování již uplatněné argumentace, podotkl, že není rozhodné, že totalitní režim nedodržoval své vlastní předpisy a do VTNP, které byly určeny k „*převýchově*“, zařazoval i ty, které formálně neoznačil klasifikací „E“, „*případně sem zařadil i ty, kteří žádnou ´převýchovu‘ nepotřebovali*“. Stěžovatel ji podle totalitních orgánů potřeboval, bylo-li konstatováno, že je „*méně politicky vyspělý, v ČSM není činný, potřebuje kolektivního vedení*“. Skutečnost, že byl stěžovatel současně „*politicky spolehlivý*“ dokládá rozporuplnost hodnocení, které proto nelze brát vážně. Rozhodující je, že stěžovatel byl pro své vlastnosti, nejen pro zdravotní stav, zařazen do PTP, kde byl vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení. Ve vztahu k nálezům Ústavního soudu zmiňovaným v kasační stížnosti zdůraznil, že na věc dopadají z hlediska obecných závěrů a principů, které se týkají nápravy křivd způsobených za minulého režimu. Závěrem stěžovatel uvedl, že měl-li by zdejší soud za potřebné řešit rozebíranou problematiku obecně, nad rámec projednávaného případu, navrhuje řízení přerušit a věc předložit Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení slov „*označení za politicky nespolehlivé*“ obsažených v § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích, neboť zakládají nerovnost mezi občany nezákonně zařazenými do VTNP. V doplnění svého vyjádření ze dne 4. 2. 2018 stěžovatel na podporu své argumentace odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 1. 2018, č. j. 29 Ad 16/2016 – 61, zdůrazňující (v kontextu judikatury Ústavního soudu) především uplatnění principu *favoris rehabilitationis*, a dále na dvojici rozsudků Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 12. 2017, č. j. 78 Ad 31/2016 – 45 a č. j. 78 Ad 32/2016 – 45, vyslovující závěr, že již samotný výkon základní vojenské služby v PTP zakládá nárok na příplatek k důchodu, bez ohledu na klasifikační označení brance.

[14] Na vyjádření stěžovatele reagovala žalovaná přípisem ze dne 12. 2. 2018. Ke zmiňovaným rozsudkům Krajského soudu v Ústí nad Labem uvedla, že jsou napadena kasační stížností. Opětovně zdůraznila, že pokud by zákonodárce zamýšlel odškodnit všechny osoby zařazené do (P)TP, neměl by důvod v § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích uplatňovat podmínku „*politické nespolehlivosti*“. V této souvislosti odkázala na důvodovou zprávu k zákonu č. 267/1992 Sb., kterým byla rozebíraná podmínka do zákona včleněna. Z ní se mimo jiné podává, že „*[v]o vojenských táboroch nútených prác slúžili vedľa seba občania, ktorých administratívne označili za politicky nespoľahlivých ako aj politicky spoľahlivých. Krycím názvom pre politicky nespoľahlivých bolo označenie ´vojak klasifikácie E‘. Politicky spoľahlivých vojakov cvičili v zbrani, vytvárali veliteľský zbor, vykonávali špeciálne služby (spojovacie, strážne apod.) a tvorili zbor inštruktorov, na začiatku hlavne profesného zamerania. Na nich neboli spáchane žiadne politicky motivované krivdy, a preto pre zachovanie právnej hodnoty zákona treba ich z pôsobnosti zákona vylúčiť, čo sa dosiahne výslovným uplatnením pôsobnosti zákona len na osoby politicky nespoľahlivé.*“ Zákonodárce si tedy byl při přijímání zákona jistě vědom, že v praxi jsou do PTP zařazovány i jiné osoby než „*politicky nespolehlivé*“ a jeho záměrem nebylo odškodnit ty, které nebyly politicky perzekuovány. Žalovaná naopak poukázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 12. 2017, č. j. 33 Ad 29/2016 – 51, podle něhož „*osoba musela být označena za politicky nespolehlivou, aby se na ni mohl vztahovat rehabilitační režim citovaného ustanovení se souvisejícím benefitem v podobě příplatku k důchodu*“. Ke

stěžovatelem odkazovanému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 Ad 16/2016 – 61, žalovaná namítla, že soud v něm vycházel především z toho, že dotyčný byl aktivně činný v Junáku, který byl od roku 1950 zakázán. Ve zbylém rozsahu vyjádření žalovaná zopakovala svou předchozí argumentaci.

[15] Stěžovatel v přípise ze dne 25. 2. 2018 na tvrzení žalované reagoval slovy, že dvacet let o jeho „*politické nespolehlivosti*“ nepochybovala a začala s tím až od loňského roku. K argumentaci žalované rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 Ad 16/2016 – 61, podotkl, že on sice nebyl členem zakázaného Junáka, ale stejně jako tam vystupující žalobce neměl klasifikaci „E“, avšak potřeboval „*převýchovu*“, byl-li „*méně politicky vyspělý, v ČSM nečinný a potřeboval kolektivního vedení*“. Ve vztahu k rozsudkům Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 78 Ad 31/2016 – 45 a č. j. 78 Ad 32/2016 – 45 uvedl, že jejich předmětem nebylo, zda nárok náleží „*politicky spolehlivým*“, ale konkrétně v nich vystupujícímu žalobci, který sice neměl klasifikaci „E“, ale jeho „*politická nespolehlivost*“ byla zjevná. Stěžovatel opětovně zpochybnil tvrzení žalované, že jím dovolávané nálezy Ústavního soudu na věc nedopadají, a to odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 4 Ads 268/2017 – 28, z něhož vyplývá potřeba postupovat při posuzování případů křivd způsobených v období 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, v souladu s judikaturou Ústavního soudu, podle principu *in favorem rehabilitionis*. Doplnil dále odkaz na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2018, č. j. 32 Ad 5/2017 – 74, kde se jmenovaný soud přiklonil k závěru rozsudků č. j. 78 Ad 31/2016 – 45 a č. j. 78 Ad 32/2016 – 45, že § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích nelze v bodě „*politické nespolehlivosti*“ vykládat dogmaticky.

[16] Ve vyjádření ze dne 12. 3. 2018 žalovaná mimo zopakování již uplatněných argumentů zdůraznila, že v důsledku rozsudku zdejšího soudu č. j. 1 Ads 73/2015 – 52 (pozn. žalovaná zjevnou chybou v psaní uvádí nesprávně č. j. *1 Ads 73/2015 – 50*), podle kterého je za pomocné technické prapory třeba považovat i z nich vzniknuvší technické prapory, došlo k podávání žádostí poživateli důchodu o přiznání příplatku i za dobu služby v technických praporech. Na jejich základě bylo v jednotlivých případech zjištěno, že některé osoby nebyly odvodní komisí označeny jako politicky nespolehlivé, byly v průběhu základní vojenské služby povýšeny do hodnosti svobodníka/desátníka, či vykonávaly část služby beze zbraně a část se zbraní.

[17] Jestliže stěžovatel opakovaně připomíná své hodnocení - „*méně politicky vyspělý, v ČSM není činný, potřebuje kolektivního vedení*“, potom žalovaná zdůraznila, že v jeho evidenčním listu je konkrétně uvedeno: „*Politicky spolehlivý, méně politicky vyspělý, v ČSM není činný. Potřebuje kolektivního vedení. Doporučujeme zařadit s ohledem na zdravotní stav k TP*“ (zdůraznění doplněno) z čehož lze dovodit, že byl považován za politicky spolehlivého a do PTP byl zařazen ze zdravotních důvodů s klasifikací „Cd“. K odkazu stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 268/2017 – 28, žalovaná konstatovala, že jde opět o skutkově odlišnou věc, neboť předmětem sporu byl výpočet výše příplatku k důchodu, nikoli nárok na něj jako takový. Ani Ústavní soud přitom zmiňovaný princip *favoris rehabilitationis* nepovažuje za bezbřehý. K výtce provedení šetření „*po dvaceti letech*“ žalovaná namítla, že k němu nepřistoupila z úřední povinnosti, ale na základě žádosti o přiznání příplatku za další období, přičemž z šetření vyplynulo, že Ministerstvo obrany v minulosti v řadě případů vydávalo potvrzení o výkonu služby, aniž by zkoumalo podmínku politické nespolehlivosti.

[18] Stěžovatel na vyjádření žalované reagoval replikou ze dne 23. 3. 2018, v níž opět odkázal na Statut a vymezení vojenských pracovních jednotek v něm obsažené, v souvislosti s čímž zdůraznil, že do PTP byly zařazovány pouze osoby politicky nespolehlivé s výjimkou vojáků-horníků jako instruktorů. Slova „*označení za politicky nespolehlivé*“ v § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích proto pouze vyvolávají zbytečné soudní spory, kdy žalovaná odnímá po 25 a více

letech příslušníkům PTP příplatky k důchodu v rozporu s ústavně garantovanými právy. Za situace, kdy je „*politická nespolehlivost*“ stěžovatele „*nejasně formulovaná*“ mělo by se mu dostat satisfakce jako ostatním, kteří v PTP trpěli. Okruh oprávněných osob tím není nijak rozšiřován, protože příplatku by se mělo podle § 14 odst. 2 MSR dostat těm, kterým byla způsobena křivda. Pokud byl v PTP někdo jako instruktor, případně agent, žádná újma mu nevznikla a ustanovení § 24 odst. 4 téhož zákona se na něj nevztahuje, neboť jeho předpokladem je právě vznik „*křivdy*“.

[19] Žalovaná v navazujícím přípise ze dne 3. 4. 2018 připomněla, že stěžovatel byl přiřazen k 51. pomocnému technickému praporu čtyři dny před jeho transformací na technický prapor. Dodala, že na konci roku 1953 tvořilo vojenské pracovní jednotky 19 TP a 10 PTP, přičemž poměr mezi příslušníky klasifikace „E“ a ostatními se změnil zhruba na 1 : 4 (viz publikace Jiřího Bílka, s. 51-53, 77). Podmínkám panujícím v PTP byly vystaveny všechny osoby do nich zařazené, avšak zákonodárce omezil odškodnění podmínkou „*politické nespolehlivosti*“. Instruktoři, o kterých mluví stěžovatel, přitom jistě nebyli k PTP zařazováni s klasifikací „E“. Žalovaná také upozornila, že šetření ve věci nezahájila z moci úřední, ale na základě žádosti, přičemž na zjištěné skutečnosti musela reagovat. Pokud stěžovatel neměl klasifikaci „E“, nebyl do PTP zařazen jako osoba politicky nespolehlivá, přičemž opak nevyplývá ani z jiných skutečností jím uváděných. Důvody jeho zařazení byly zdravotní.

[20] Stěžovatel zareagoval replikou ze dne 15. 4. 2018, v níž podotkl, že skutečnost, že byl k PTP zařazen čtyři dny před transformací na TP jej podle zákona z ničeho nediskvalifikuje. Pokud žalovaná odkazuje na jiné kategorie osob zařazovaných k PTP jako „*politicky spolehlivé*“, potom stěžovatel mezi ně nepatřil. Nebyl ani žádným agentem, vychovatelem či instruktorem. Pomocné technické prapory nebyly zřízeny z důvodu zdravotních, ale k převýchově, přičemž on byl „*méně politicky vyspělý, v ČSM nečinný a potřeboval kolektivního vedení*“. V dalším vyjádření ze dne 30. 4. 2018 doplnil stěžovatel odkaz na rozsudek zdejšího soudu č. j. 2 Ads 13/2018 – 54, který řeší otázky, jež jsou sporné i v nyní projednávané věci. Dle jeho názoru ve smyslu citovaného rozsudku představuje „*indicie nasvědčující politické nespolehlivosti*“ to, že byl podle tehdejšího hodnocení „*méně politicky vyspělý, v ČSM nečinný a potřeboval kolektivního vedení*“. Zařazením do PTP tedy mělo být dosaženo jeho „*převýchovy*“.

[21] V závěrečném vyjádření ze dne 14. 5. 2018 žalovaná k odkazu na rozsudek č. j. 2 Ads 13/2018 – 54 uvedla, že ani v jeho světle neshledává v případě stěžovatele žádné skutečnosti nasvědčující jeho politické nespolehlivosti, a je tak nucena vycházet z doložených listin. Stěžovatel sám žádné skutečnosti svědčící o jeho politické nespolehlivosti neuvedl a ani nedoložil. Nečinnost v ČSM podmínku politické nespolehlivosti nenaplňuje.

[22] Přípisem ze dne 22. 5. 2018 stěžovatel doplnil odkaz na rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Ads 24/2018 – 67, jehož závěry mají podporovat argumentaci obsaženou v kasační stížnosti a navazujících podáních. Dne 3. 6. 2018 připojil odkaz na další rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 2 Ads 326/2017 – 55, který dle stěžovatele poskytuje návod, jak postupovat v případech, kdy se „*politická nespolehlivost*“ může jevit spornou.

[23] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž neshledal existenci skutečností uvedených v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[24] Kasační stížnost není důvodná.

[25] Jedinou spornou otázku představuje v projednávané věci to, zda stěžovatel naplňuje dílčí podmínku § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích, konkrétně kritérium „*politické*

nespolehlivosti“. Stěžovatel ve svém vyjádření ze dne 30. 4. 2018 přiléhavě odkázal na aktuální rozsudek č. j. 2 Ads 13/2018 – 54, v němž se zdejší soud problematikou posuzování této podmínky podrobně zabýval, a jehož závěry následně převzal při rozhodování obdobných věcí vedených pod sp. zn. 9 Ads 24/2018 a sp. zn. 2 Ads 326/2017, na něž stěžovatel odkázal ve svých přípisech ze dne 22. 5. 2018 a 3. 6. 2018. Nelze přitom přehlédnout, že žalobce a dvojice žalobkyň (pozůstalé po manželích zařazených do PTP) vystupující v odkazovaných řízeních byli zastoupeni týmž právním zástupcem jako stěžovatel v nyní projednávané věci. Jimi uplatňovaná argumentace je tedy v rozsahu posuzované otázky obdobná. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledává žádné důvody, pro které by se měl od právního názoru vysloveného v předmětných rozsudcích v nyní projednávané věci odchýlit, lze právní názory vyslovené k předmětné otázce přiměřeně vztáhnout i na případ stěžovatele.

[26] Žalované je třeba dát úvodem za pravdu v tom, že důvodová zpráva k zákonu č. 267/1992 Sb., jehož prostřednictvím byla podmínka „*politické nespolehlivosti*“ do § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích včleněna, bez jakýchkoliv pochybností dokládá úmysl historického zákonodárce omezit dosah citovaného ustanovení na osoby postižené politickou perzekucí. Důvodová zpráva v souvislosti s vymezením okruhu těchto osob hovoří o klasifikaci písmenem „E“, samotná dikce § 18 odst. 1 zákona však toto formální kritérium nepřevzala. Současně ovšem z důvodové zprávy neplyne, že by hypotéza § 18 odst. 1 citovaného zákona byla naplněna výlučně jen v případech, kdy byl rozkaz o zařazení osoby VTNP vydán osobě s klasifikací „E“.

[27] Ustanovení § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích požaduje výslovně dřívější „*označení*“ občana za „*politicky nespolehlivého*“. Pokud by měl Nejvyšší správní soud přistoupit k výkladu tohoto ustanovení pouze metodou jazykovou, musel by se ztotožnit se žalovanou v tom, že stěžovatel po formální stránce nebyl označen jako osoba politicky nespolehlivá, neboť jej odvodní komise klasifikovala nejprve písmenem „A“, posléze „Cd“. Uplatněním jazykového výkladu nicméně nelze zaručit, že budou rehabilitovány i osoby, při jejichž klasifikaci se odvodní komise mohla zmýlit, či dokonce přistoupit k úmyslné nesprávné klasifikaci. Právě tak nelze ani postavit najisto, že předmětná klasifikace „E“ byla užívána zcela konzistentně; stěžovatel ostatně namítal, že hodnocení tehdejších vojenských velitelů byla často svévolná a rozporuplná. Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 2366/07, odkazovaném stěžovatelem, vyslovil, že „*teleologický přístup k výkladu práva musí převážit nad čistě dogmaticky gramatickým výkladem tak, aby byl v maximální míře naplněn účel rehabilitačních a na ně navazujících předpisů, jímž je zmírnění křivd spáchaných předchozím režimem*“ (zvýraznění provedeno zdejším soudem). Přidržel se tak své ustálené judikatury, postulující, že „*účel a smysl právních předpisů není možné hledat pouze ve slovech a větách toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy také přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy*“ (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 605/03 a sp. zn. I. ÚS 712/05).

[28] Vzhledem k uvedeným skutečnostem zdejší soud v rozsudku č. j. 2 Ads 13/2018 – 54 vyslovil, že pro zajištění ústavní konformity je třeba při výkladu § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích upozadit výklad jazykový ve prospěch metody teleologické, která má na zřeteli účel vykládaného textu. Podmínku „*politické nespolehlivosti*“ je proto třeba hodnotit v tom směru, zda bylo na konkrétní osobu zařazenou do PTP takto fakticky nahlíženo, nikoli zda takto byla pouze formálně „*označena*“, jak požaduje text zákona. Nejvyšší správní soud si je vědom, že takové hodnocení může být značně ztíženo okolnostmi souvisejícími s nemalým časovým odstupem období, v němž byli na základě takových rozkazů občané zařazováni do VTNP (nedostatek důkazního materiálu ke spolehlivému objasnění věci), správní orgán je ale i přesto v každém případě povinen provést individualizované posouzení veškerých dostupných relevantních důkazů. Získá-li přitom indicie (byť i zcela neformální) nasvědčující *politické nespolehlivosti* posuzované osoby, jež nebudou jednoznačně vyvráceny jinými důkazními zjištěními, bude v pochybnostech třeba politickou motivaci rozkazu zařazující danou osobu do PTP presumovat

a postupovat tedy v souladu s judikaturou Ústavního soudu *in favorem rehabilitationis.* Jinými slovy, bude za takové konstelace obvykle třeba považovat zákonnou podmínku „*politické nespolehlivosti*“ za naplněnou. Bylo by totiž zcela absurdní nyní morálně odsuzovat a právně napravovat (rehabilitovat) zvůli orgánů veřejné moci a perzekuci politicky „*nepohodlných*“ osob v období nesvobody, přitom však setrvávat na tou samou totalitní mocí uplatňovaných formálních procedurách (například klasifikaci brance písmenem „E“). Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že žalovaná nebyla a není při výkladu § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích vázána formální klasifikací brance odvodní komisí, byť se jedná o jeden z významných důkazů, od kterých se bude její úsudek nutně muset odvíjet.

[29] Výše řečené ovšem nelze vykládat tak, že by snad samotná existence rozkazu o zařazení občana do VTNP měla být *per se* dostačující k přijetí závěru o jeho *politické nespolehlivosti*. V řízení před krajským soudem bylo totiž přesvědčivě prokázáno, že do vojenských táborů nucených prací nebyly zařazovány výlučně osoby *politicky nespolehlivé*. Lze proto konstatovat, že jestliže byl branec nahlížen jako osoba *politicky nespolehlivá*, pak byl zařazen do VTNP, avšak obráceně již neplatí, že by branec zařazený do takového útvaru musel být dříve nutně považován za osobu *politicky nespolehlivou*. Právě tento vztah reflektuje současné znění ustanovení § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích, novelizované zákonem č. 267/1992 Sb., kdy cílem novely nebylo zúžit dříve zamýšlený okruh rehabilitovaných osob, nýbrž jej upřesnit, tj. vymezit osoby, jejichž zařazení do VTNP bylo aktem politické perzekuce. Žalované lze proto dát za pravdu, že pro nárok stěžovatele na příplatek a zvláštní příspěvek k důchodu není dostačující samotný výkon základní vojenské služby u PTP, neboť takový závěr by zcela popíral smysl kritéria „*politické nespolehlivosti*“. Platí tedy, že tehdejší *politická nespohlehlivost* občana není v intencích § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích bez významu, a že (i jen formální) klasifikace brance hraje významnou úlohu při posuzování této podmínky, jakkoliv je ve smyslu shora řečeného zřejmé, že naplnění předmětného kritéria je nutné zkoumat v kontextu všech okolností případu.

[30] Vzhledem k uvedeným skutečnostem neshledal zdejší soud důvod pro přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu za účelem zrušení slov „*označení za politicky nespolehlivé*“ obsažených v § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích, neboť předmětnou podmínkou sledoval zákonodárce evidentně legitimní cíl odškodnění (toliko) těch osob, které byly do PTP zařazeny z důvodu politické perzekuce.

[31] Stěžovatel naplnění podmínky *politické nespolehlivosti* v případě své osoby opakovaně staví výlučně na hodnocení uvedeném v jeho evidenčním listu (brance), tj. namítá, že byl „*méně politicky vyspělý, v ČSM není činný a potřebuje kolektivního vedení*“. Současně konstatuje, že jde o hodnocení rozporné, neboť měl být zároveň „*politicky spolehlivý*“. Krajský soud nicméně nepřehlédl (přičemž na tuto skutečnost výslovně poukazuje též žalovaná), že stěžovatel při citaci hodnocení odvodní komise opomíjí její závěr, který zní: „*doporučujeme zařadit s ohledem na zdravotní stav k TP*“. Zdejší soud podotýká, že v této souvislosti nelze nevidět, že jakkoliv stěžovatel předmětnou citaci uplatňuje ve svých vyjádřeních s vysokou frekvencí, zmíněnou část vynechává zcela pravidelně. Pouze v rámci vyjádření před krajským soudem ze dne 31. 5. 2017, v souvislosti se shora zmíněnou námitkou rozpornosti hodnocení jeho osoby odvodní komisí („*politická spolehlivost*“ při současné „*menší politické vyspělosti*“), obecně, tj. bez citace, dodal: „*...a do toho hodnocení zdravotního stavu*“. Jím opomíjený závěr hodnocení je přitom významný jak sám o sobě, tak pro svou shodu s písemnou klasifikací jeho osoby – „Cd“ („*Schopen pro středně těžkou fyzickou práci*“). Zohlednit je třeba i to, že zmíněné slovní hodnocení bylo součástí rozhovoru vedeného dne 3. 10. 1953 u OVV Duchcov, kdy došlo ke změně původní klasifikace stěžovatele z kategorie „A“ právě na „Cd“. Nebylo tedy součástí již prvního hodnocení jeho osoby (dne 29. 8. 1953), kdy by tak mohly vznikat důvodné pochyby o rozporu mezi původní klasifikací „A“ (tehdejší terminologií: „*Schopen služby u více potřebných útvarů*“ – tzn. osoba bez zdravotních hendikepů) a slovně deklarovaným

účelem zařazení stěžovatele k PTP pro zdravotní důvody. Takto naopak změna písmenné klasifikace koreluje citovanému slovnímu „*odůvodnění*“.

[32] Z uvedeného vyplývá, že i za situace, kdy by snad byl připuštěn dílčí rozpor, či spíše neurčitost v citovaném slovním hodnocení ve smyslu uváděné „*politické spolehlivosti*“ v kontrastu s „*menší politickou vyspělostí, nečinností v ČSM a potřebou kolektivního vedení*“ stěžovatele (jakkoliv zdejší soud podotýká, že hodnocení rozporným neshledává), potom tvrzený důvod zařazení stěžovatele k PTP a jeho klasifikace „Cd“ žádný nesoulad nevykazuje, naopak obě skutečnosti vzájemně korelují. Pokud se dále stěžovatel ve svých vyjádřeních opakovaně dovolává rozsudků Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 78 Ad 31/2016 – 45 a č. j. 78 Ad 32/2016 – 45 (pozn. druhý z rozsudků byl předmětem přezkumu v citovaném rozsudku zdejšího soudu č. j. 2 Ads 13/2018 – 54), v nichž posuzovaný žalobce rovněž nebyl klasifikován písmenem „E“, avšak soudy dospěly k závěru o existenci skutečností indikujících, že byl považován za *politicky nespolehlivého*, potom je třeba zdůraznit, že sám stěžovatel poukázal na významné skutkové odlišnosti těchto případů. Konkrétně měl žalobce v odkazované věci německou matku a jeho strýc pobýval v Argentině; existoval zde rovněž rozpor mezi jeho klasifikací písmenem „A“ a označením za „*spolehlivého*“ na straně jedné, a dovětkem, že nemá „*právě dobrý poměr k lidově demokratickému zřízení*“ na straně druhé. Uvedené okolnosti zdejší soud při přezkumu rozsudku č. j. 78 Ad 32/2016 – 45, vyhodnotil jako potencionální důvod, pro který mohl být žalobce zařazen k PTP, přičemž již samotný „*nedobrý poměr k lidově demokratickému zřízení*“ shledal za významně nasvědčující skutečnosti, že žalobce byl k PTP zařazen z „*převýchovných důvodů*“, ve smyslu proklamovaného účelu pomocných technických praporů.

[33] Z hlediska skutkových okolností případů je dále nutno jako nepřiléhavé odmítnout odkazy stěžovatele na závěry rozsudků zdejšího soudu č. j. 9 Ads 24/2018 – 67 a č. j. 2 Ads 326/2017 – 55. V prvně jmenovaném případě nebylo sporu o tom, že manžel pozůstalé stěžovatelky byl do PTP zařazen jako osoba *politicky nespolehlivá*, a to včetně formální klasifikace písmenem „E“, která mu však následně byla odňata, aniž by ze spisu vyplývaly jakékoli důvody, pro které se tak stalo. Manžel stěžovatelky přitom i nadále sloužil v technických praporech. Při absenci důkazů vyvracejících politickou nespolehlivost jmenovaného shledal zdejší soud nutnost postupovat *in favorem rehabilitationis*. Oproti nyní projednávané věci tedy v odkazovaném případu nebylo o naplnění rozebírané podmínky až do odnětí písmenné klasifikace žádného sporu, přičemž absentovaly důkazy o tom, že pozbytím formální klasifikace „E“ přestal být manžel stěžovatelky rovněž fakticky nahlížen jako *politicky nespolehlivý*. I ve věci vedené pod sp. zn. 2 Ads 326/2017 zdejší soud konstatoval, že okolnosti životního příběhu v něm posuzované osoby, (taktéž zemřelého manžela stěžovatelky) zakládají indicie jeho *politické nespolehlivosti*. Mezi ně zařadil náboženské vyznání jmenovaného a s ním se pojící prvotní odmítnutí převzetí zbraně a složení vojenské přísahy, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody. Dále poukázal na hodnocení odvodní komise OVV Nový Jičín, vyslovující mimo jiné závěr, že dotyčný je „*pod vlivem rodičů, kteří nemají kladný poměr k lidově demokratickému zřízení, jest však možnost převýchovy, bude-li od nich odloučen a veden. Nábožensky silně založen – vyznavač Jehovy*“ (zvýraznění provedeno zdejším soudem), přičemž opět akcentoval proklamovaný „*převýchovný účel*“ zřízení PTP. Jakkoliv zdejší soud současně shledal, že manžel stěžovatelky byl původně - v rozporu se svou kvalifikací „B“ (*Schopen služby beze zbraně*) - zařazen ke službě u 9. dělostřeleckého pluku, aniž by ze spisu bylo zjistitelné, čím byl skutečně motivován následný rozkaz k jeho přeložení k 53. pomocnému technickému praporu, dodal, že vzhledem k naznačeným okolnostem nelze s jistotou tvrdit, že přeřazení nebylo projevem politické perzekuce. Za takových okolností i zde Nejvyšší správní soud dospěl k nutnosti postupovat *in favorem rehabilitationis*. Pokud stěžovatel dále zdůraznil, že z citovaného rozsudku vyplývá, že posuzované osobě není možné klást k tíži, pokud nakonec podlehne perzekučním opatřením a své názory a postoje přizpůsobí „*požadovanému vzorci*“, nelze než konstatovat, že nejde o přiléhavý argument, neboť v souvislosti s aktuálním případem tato otázka vůbec nevyvstala.

[34] V nyní projednávané věci naopak zdejší soud potřebné indicie, nasvědčující *politické nespolehlivosti* stěžovatele, neshledal. Přestože lze souhlasit s tím, že popis „*méně politicky vyspělý*“ nemá zcela jednoznačnou vypovídací hodnotu, nejde podle přesvědčení zdejšího soudu o obrat zakládající rozpor se slovním hodnocením stěžovatele za *politicky spolehlivého*, či s jeho zařazením do kategorie „Cd“, ve smyslu stanoviska Vojenského historického ústavu Praha ze dne 19. 7. 2000, podle kterého byli branci takto klasifikovaní *politicky spolehliví*. Souhlasit lze rovněž s žalovanou, že (sama o sobě) nečinnost stěžovatele v ČSM jeho politickou nespolehlivost nedokládá. Z přípisu Ministerstva obrany ze dne 10. 10. 2016 potom vyplývá, že nad rámec již rozebíraných skutečností spis stěžovatele neobsahuje žádné další skutečnosti, které by mohly mít vliv na posouzení otázky jeho *politické (ne)spolehlivosti* v průběhu vojenské základní služby. Stěžovatel sám rovněž žádné neuvádí; naopak skutkový stav, tak jak byl zjištěn, považuje za nesporný. Oproti rozhodnutím, jichž se stěžovatel dovolává, tedy v jeho případě absentují přidružující se okolnosti (alespoň v podobě indicií), které by buď přímo prokazovaly jeho *politickou nespolehlivost*, či alespoň zakládaly v tomto směru relevantní pochybnosti, odůvodňující uplatnění principu *in favorem rehabilitationis* při aplikaci ustanovení § 18 odst. 1 zákona o mimosoudních rehabilitacích. V případě stěžovatele naopak klasifikace „Cd“ zcela odpovídá doporučení „*zařadit* [jej] *s ohledem na zdravotní stav k TP*“.

[35] Lze tedy uzavřít, že krajský soud nepochybil, aproboval-li postup žalované založený na premise, že od podmínky *politické nespolehlivosti* nelze odhlížet, stejně jako její závěr, že stěžovatelovo zařazení k PTP nebylo odůvodněno *politickou nespolehlivostí*, ale zdravotními důvody. To vše za situace, kdy osoby s klasifikací „Cd“ byly jednou z kategorií osob, které vedle vojáků politicky nespolehlivých u PTP prokazatelně sloužily. Názor krajského soudu je nezbytné korigovat ve smyslu shora řečeného pouze v tom směru, že vedle formální písmenné klasifikace brance je třeba při hodnocení podmínky „*politické nespolehlivosti*“ vždy přihlédnout i ke všem individuálním okolnostem daného případu, které mohou i navzdory formální klasifikaci založit relevantní míru pochybností, jež při zohlednění zásady *in favorem rehabilitationis* zakládá nutnost naplnění rozebírané podmínky presumovat. Takové okolnosti však v nyní projednávaném případě nevyvstaly.

[36] Nejvyšší správní soud v důsledku uvedeného neshledal kasační námitky stěžovatele důvodnými a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1, větou druhou s. ř. s. zamítl.

[37] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží; ve věcech důchodového pojištění nemá žalovaná právo na náhradu nákladů řízení ani v případě úspěchu ve věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu